

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 33

DOM

2018-02-15

Meddelad i Stockholm

Mål nr

22470-17

SÖKANDE

School Management AB, 556871-9966

Ulvsundavägen 174

168 67 Bromma

Ombud: Advokat Madeleine Sifvert

Advokatfirman NOVA AB

Box 55996

102 16 Stockholm

MOTPART

Kammarkollegiet, 202100-0829

Box 2218

103 15 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2018-04-12	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 913988

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Kammarkollegiet genomför en upphandling av AV och videokonferens – hårdvara, programvara och tjänster, dnr. 23.3-7192-16. Upphandlingen genomförs som ett öppet upphandlingsförfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Genom tilldelningsbeslut den 19 september 2017 beslutade Kammarkollegiet att ingå ramavtal med åtta leverantörer.

School Management AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför i huvudsak följande. Kammarkollegiet har i upphandlingen brutit mot LOU genom att uppställa och poängsätta utvärderingskriterier i strid med de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna om icke-diskriminering, likabehandling och proportionalitet. De uppställda kriterierna och poängsättningen har medfört att bolaget inte har kunnat lämna anbud i upphandlingen. Bolaget har lidit skada eftersom bolagets möjligheter att erhålla det aktuella kontraktet har försämrats. Trots att bolaget har motsvarande erfarenhet och kan uppfylla kraven, har bolaget inte haft en möjlighet att tilldelas kontraktet eftersom leveranser till unika län i Sverige varit utslagsgivande. Kammarkollegiets invändning att bolaget skulle ha kunnat lämna anbud genom anbudssamarbete med andra aktörer ska lämnas utan avseende av förvaltningsrätten. En aktör som skulle kunna lämna anbud ”för egen maskin” om upphandlingen skett enligt LOU, har naturligtvis lidit skada även om det i teorin alltid finns möjlighet att åberopa andra företags kapacitet. När det gäller överträdelse som består i att en upphandlande myndighet har brutit mot principerna i 1 kap 9 § LOU är skaderekvisitet uppfyllt genom att sökanden visar att överträdelsen ”kan ha medfört” att leverantörens möjligheter att tilldelas kontraktet har försämrats. Sökanden behöver dock inte styrka att denne skulle ha tilldelats kontraktet om bristerna inte förelegat. I praktiken har det på grund av utvärderingskriterierna inte ens varit lönt för bolaget att inkomma med anbud; trots att bolaget uppfyller alla krav och har erfarenhet motsvarande den som Kammarkollegiet efterfrågar.

Kammarkollegiet anser att ansökan om överprövning ska avslås och anför i huvudsak följande. Samtliga utvärderingskriterier har en tydlig koppling till upphandlingsföremålet och tillför ett mervärde för avropande myndigheter vid kontrakts fullgörande. Utvärderingskriterierna är såväl lämpliga som effektiva. Det är den upphandlande myndighetens behov som är utgångspunkt för vilka krav och kriterier som ställs. Bolaget gör gällande att det utestängts från upphandlingen på grund av utvärderingskriterierna och poängsättningen och att bolaget därmed orsakats skada. Inget av upphandlingens krav eller kriterier har hindrat bolaget från att lämna anbud. Att en enskild leverantör inte förmår möta berättigade krav eller kriterier och därför avstår från att lämna anbud innebär inte att dessa per automatik strider mot LOU. En leverantör som inte själv uppfyller kraven i en upphandling har möjlighet att åberopa andra företags kapacitet. Det är även möjligt för en grupp av leverantörer att lämna ett gemensamt anbud. Eftersom bolaget på grund av upphandlingens utformning eller upplägg inte varit förhindrad att lämna anbud i upphandlingen eller tilldelas ramavtal kan bolaget varken anses lida eller riskera att lida skada av denna anledning. Som konstateras i Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2013 ref 53 är det inte tillräckligt att bolaget anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada. Bolaget ska visa att det har lidit eller kan komma att lida skada av den eller de brister som påtalas. Bolagets hypotetiska skaderezonemang torde knappast räcka för att bolaget ska anses ha visat att det lidit eller kunnat komma att lida skada av den påstådda bristen.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

LOU har upphävts genom lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, som trädde i kraft den 1 januari 2017. Av övergångsbestämmelserna framgår dock att den upphävda lagen gäller för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet. Den aktuella upphandlingen påbörjades före den 1 januari 2017 varför LOU är tillämplig i målet.

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 16 kap. 4 § LOU får allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada överpröva en upphandling.

Förvaltningsrätten prövar inledningsvis frågan om bolaget har talerätt enligt 16 kap. 4 § LOU med anledning av Kammarkollegiet har anfört bl.a. följande. Bolaget har inte begärt rättelse av eller påtalat de påstådda bristerna i ett tidigare skede av upphandlingsförfarandet utan har avvaktat med att begära överprövning till dess tilldelningsbeslut meddelats. En anledning till detta kan vara att bolaget åberopats som underleverantör till en annan anbudsgivare i upphandlingen. Eftersom en anbudsgivare enligt förfrågningsunderlaget inte kan ingå som underleverantör till en annan anbudsgivare har bolaget härmed aktivt valt bort att lämna ett eget anbud. Inte förrän det i tilldelningsbeslutet meddelats att den anbudsgivaren inte tilldelats ramavtal har bolaget valt att begära överprövning. Bolagets underlåtenhet att ifrågasätta de påstådda bristerna i ett tidigare skede talar för att bolaget i vart fall fram till tilldelningsbeslutet inte haft några invändningar mot utvärderingsmodellen eller utvärderingskriterierna. Det kan ifrågasättas om en leverantör som inte försökt begränsa sin skada genom att påtala eventuella brister i ett tidigt skede av upphandlingsförfarandet, trots att detta varit fullt möjligt, kan anses lida skada i enlighet med 16 kap. 6 § LOU.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Det finns ingen så kallad preklusionsfrist inom upphandlingslagstiftningen och därmed inget krav för leverantörer att göra gällande brister i ett förfrågningsunderlag inom en viss tid för att frågan ska kunna prövas. Underleverantörer har i praxis inte

ansetts ingå i leverantörsbegreppet och därmed inte ha talerätt enligt 16 kap. 4 § LOU (jfr bl.a. Kammarrätten i Göteborgs dom den 11 april 2006, i mål nr 1414-06). Bolaget har ansökt om överprövning på den grunden att bolaget självt inte kunnat lämna ett konkurrenskraftigt anbud med anledning av att Kammarkollegiets förfrågningsunderlag enligt bolaget bryter mot de grundläggande principerna. Det är inte ifrågasatt att bolaget är verksamt på den aktuella marknaden och skulle kunna vara en potentiell leverantör. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att om förfrågningsunderlaget skulle visa sig ha de brister som hävdats, skulle det kunna medföra risk för skada för bolaget.

Förvaltningsrätten övergår nu till att pröva frågan om Kammarkollegiets förfrågningsunderlag bryter mot LOU och de grundläggande principerna, specifikt vad avser det ifrågasatta utvärderingskriteriet.

I förfrågningsunderlaget 5.3.7 Leverans av produkter och tjänster, anges följande.

Anbudsgivaren bör kunna tillgodose ett så brett behov som möjligt åt ett stort antal kunder, särskilt avseende kunders varierande behov gällande leverans av videokonferenslösning samt utbildning av användare på olika orter i Sverige. En anbudsgivare med erfarenhet av bredare leveranser och som därmed bättre kan tillgodose ett mer varierande behov får därför högre poäng än en anbudsgivare med erfarenhet av mindre breda leveranser.

Detta ska visas genom en redovisning av totalt tre (3) olika leveranser. Leveranserna ska ha varit utförda under de senaste tre åren, räknat från upphandlingens annonseringsdag. Leveranser som redovisas ska vara slutförda senast vid upphandlingens annonseringsdag.

Anbudsgivaren eller dess i punkt "Åberopande av andra företags kapacitet" redovisade underleverantör, ska ha varit ansvarig för angiven leverans. Leverans ska avse externa uppdrag. Interna uppdrag hos anbudsgivaren eller underleverantör samt uppdrag mellan parterna underleverantör, anbudsgivare och ägare eller bolag inom samma koncern ska inte lämnas som bevis. För leverans ska det finnas eller ha funnits en avtalsrelation med kund.

Om leverans utfördes av en underleverantör ska underleverantören inte ange samma leverans i någon annan anbudsgivares anbud och det är anbudsgivares ansvar att säkerställa att samma leverans inte anges i flera anbudsgivares anbud. Om anbudet lämnas in av ett konsortium kan leveranser från de olika konsortiemedlemmarna åberopas.

Varje enskild leverans ska ha innefattat minst fem (5) av de fjorton (14) produkter och tjänster som är angivna enligt respektive Bilaga för Leverans 4, Leverans 5 och Leverans 6 för att vara en komplett leverans.

Bilaga Leverans 4, Bilaga Leverans 5 och Bilaga Leverans 6 ska användas vid redovisning av leveranserna samt undertecknas av respektive referenskund. Varje bilaga ska skannas in och bifogas anbudet i PDF-format. En bilaga som inte undertecknats av referenskund riskerar att förkastas.

I de fall anbudsgivare inkommer med fler leveransbilagor än de totalt tre (3) Bilaga Leverans 4, Bilaga Leverans 5 och Bilaga Leverans 6 kommer Statens inköpscentral, genom slumpmässigt urval, att ta ut de leveranser som kommer att användas för att genomföra utvärderingen. Statens inköpscentral kommer att bortse från eventuella ytterligare leveranser.

Det är viktigt att i anbudet lämna in leveranser som är fullständigt ifyllda enligt anvisningarna. Statens inköpscentral kan, dock utan skyldighet, komma att verifiera anbudsgivarens svar med den kund som angivits. Referenskundens kontaktperson ska vara anställd hos referenskunden.

Leverans 4, Leverans 5 och Leverans 6 kan resultera i att anbudsgivaren erhåller poäng enligt nedan:

Statens inköpscentral kommer att granska antalet olika län som förekommit i samband med utförande av "Leverans av videokonferenslösning där deltagare i samma videokonferens kan delta oavsett om de ansluter med datorbaserade klienter med video, konferensrum med video eller telefoni" i Leverans 4, Leverans 5 och Leverans 6. Varje unikt län ger mervärde i form av 0,25 poäng.

Exempelvis anger anbudsgivare följande:

I Bilaga Leverans 4 anges län A, B och C.

I Bilaga Leverans 5 anges län A, D och E.

I Bilaga Leverans 6 anges län A, B och C.

Anbudsgivare erhåller då $0,75 + 0,5 + 0,0 = 1,25$ poäng.

Statens inköpscentral kommer även att granska antalet olika län som förekommit i samband med utförandet av "Utbildning av användare avseende interaktiva AV-produkter" i Leverans 4, Leverans 5 och Leverans 6. Varje unikt län ger mervärde i form av 0,25 poäng.

Exempelvis anger anbudsgivare följande:

I Bilaga Leverans 4 anges län W och X.

I Bilaga Leverans 5 anges län A och B.

I Bilaga Leverans 6 anges län X.

Anbudsgivare erhåller då $0,5 + 0,5 + 0,0 = 1,0$ poäng.

Kammarkollegiet har under upphandlingen förtydligat att det är län i Sverige som avses.

Bolaget anför i huvudsak följande.

Utvärderingskriterier och poängsättning kopplad till unika län i Sverige diskriminerar aktörer med verksamhet utanför Sverige. Bolaget har genom sin danska filial verksamhet även i Danmark. Bolaget har genomfört leveranser av motsvarande slag som Kammarkollegiet efterfrågar, men i danska län; vilket inte ger poäng. Att koppla poängsättning till unika län i Sverige strider också mot likabehandlingsprincipen. Det är inte heller proportionerligt. Maximal poäng i denna del uppgår till 10,5 poäng. Den totala poäng som anbudena kan erhålla uppgår till 38 poäng. Poäng hänförliga till unika län i Sverige har således motsvarat nästan en tredjedel av de totala poängen. I vilka län leveranser har ägt rum saknar samband med det som Kammarkollegiet efterfrågar i upphandlingen. Geografiska avstånd saknar relevans för det som Kammarkollegiet upphandlar. Det är inte heller så att en leverantör som genomfört leveranser och utbildningar i fem unika svenska län skulle vara bättre lämpad som leverantör, än den som genomfört 20 leveranser och utbildningar i två unika svenska län. På grund av utvärderingskriterier och poängsättning i strid med LOU har Kammarkollegiet betagit bolaget möjligheten att lämna konkurrenskraftiga anbud i upphandlingen. Produkten är densamma oavsett vart den levererats; och oavsett vart tidigare leveranser har skett rent geografiskt. Installationen på plats hos beställaren är densamma oavsett var installationen äger rum; och oavsett var tidigare installationer har ägt rum rent geografiskt.

Kammarkollegiet har ställt krav på att leveranser och installationer ska ske över hela landet. Anbudsgivaren åtar sig också att utföra sammanhållna leveranser inom alla verksamheter. De tekniska delarna är identiska oavsett geografiskt område. Kammarkollegiet har i upphandlingen inte ställt några krav på att leveranstiden eller inställelsen på plats ska vara så kort, att det i praktiken skulle vara omöjligt med rimlig res- eller leveranstid. I upphandlingen ställer Kammarkollegiet krav på att leverantören har en organisation som täcker hela Sverige, att leverantören har leveranskapacitet och kapacitet avseende konsulter och produkter m.m. Förmågan att leverera över ett stort geografiskt område är naturligtvis densamma oavsett om leverans skett över ett stort geografiskt område i Sverige, Danmark, Norge, Tyskland eller Finland. Att tidigare erfarenhet avser just leveranser till unika län i Sverige har inte något samband med föremålet för upphandlingen.

Kammarkollegiet anför i huvudsak följande.

Två utvärderingskriterier premierar anbudsgivare med erfarenhet av leveranser åt ett stort antal kunder spridda över landet och med varierande behov. Ramavtalet är rikstäckande och varje enskild ramavtalsleverantör ska således kunna täcka avropsberättigades behov av AV och videokonferens i hela landet, såväl i tätort som i glesbygd. De avropsberättigade organisationerna har stor geografisk spridning, vitt skilda verksamheter och varierande behov varför ramavtalsleverantören måste kunna anpassa sina leveranser till olika kundgruppers särskilda förutsättningar. I den förstudie som genomfördes inför upphandlingen framkom också tydligt att offentlig sektor önskar få leveranser genomförda av en avtalspart som gentemot beställaren ansvarar för hela leveransen. Att leverantören har erfarenhet av att fysiskt på plats hos kunden leverera sammanhållna leveranser av videokonferenslösningar, oavsett var i Sverige kunden har sin verksamhet, har därför ansetts tillföra ett tydligt mervärde för avropsberättigade organisationer vid kontrakts fullgörande. Att leverantören har erfarenhet av

att genomföra utbildning av användare, oavsett var i Sverige kunden har sin verksamhet, har i upphandlingen också bedömts tillföra ett tydligt mervärde för avropande organisationer vid kontrakts fullgörande. Eftersom det finns ett uttalat behov hos avropsberättigade organisationer i hela landet att kunna avropa videokonferenslösningar med installation på plats i kundens egna lokaler samt att kunna avropa utbildning av användare i hur interaktiva AV-produkter ska hanteras måste de två utvärderingskriterierna som premierar leverantörer med bred erfarenhet av sådana leveranser i olika delar av landet anses såväl lämpliga som effektiva för att uppnå det eftersträvade syftet, dvs. möjlighet till tillförlitliga och behovsanpassade leveranser av AV- och Videokonferenstjänster till offentlig sektor över hela landet.

Av de anbudsgivare som tilldelats ramavtal finns flera som inte erhållit full poäng för respektive kriterium. Ett flertal av de anbudsgivare som tilldelats ramavtal uppfyller inte heller de båda kriterierna på egen hand, utan tillsammans med åberopade underleverantörer. Även om bolaget självt inte kan uppfylla något av de två utvärderingskriterierna kan de negativa effekterna av dessa varken anses oproportionerliga eller överdrivna i förhållande till det eftersträvade syftet. Bolaget menar att poängsättning kopplad till unika län strider mot principen om icke-diskriminering eftersom bolaget inte kan åberopa sin danska filials leveranser för att erhålla poäng för aktuella kriterier. Av ca 600 avropsberättigade myndigheter utgör utlandsmyndigheterna en försvinnande liten andel. De två utvärderingskriterier som det är fråga om i målet har utformats för att på bästa sätt tillgodose det behov som finns hos offentlig förvaltning i Sverige.

Bolaget menar att de produkter och tjänster som omfattas av upphandlingen inte blir bättre på grund av leverantörens erfarenhet av leveranser till unika län i Sverige. Utvärderingskriterierna syftar dock inte till att separat värdera de produkter eller tjänster som omfattas av upphandlingen utan tar sikte på leveransen som helhet. Tidigare erfarenhet av sammanhållna leveranser till

beställare med stor geografisk spridning visar att leverantören, trots den geografiska spridningen, förmår möta beställarens specifika krav på kompetens, service, samordning och kommunikation. Upphandlingen syftar till att möjliggöra effektiva och leveranssäkra avrop av AV- och Video-konferens till offentlig sektor i hela Sverige. Samtliga krav och kriterier i upphandlingen har formulerats för att tillgodose avropsberättigade myndigheters specifika behov. I den förstudie som genomfördes inför upphandlingen framkom att avropsberättigade myndigheter med verksamhet i mindre och mellanstora orter i Sverige upplever att det kan vara svårt att hitta leverantörer som tar ett helhetsansvar för samtliga delar av leveransen och samtidigt lever upp till ställda krav på kompetens, service, samordning och kommunikation. Sverige är ett mycket avlångt och delvis glesbefolkat land, och till ytan mer än tio gånger större än exempelvis Danmark. Att premiera leverantörer med erfarenhet av leveranser i Danmark skulle inte tillföra det mervärde för avropsberättigade myndigheter som aktuella kriterier eftersträvar, dvs. att utse de leverantörer som bäst kan tillgodose avropsberättigade myndigheters behov av sammanhållna leveranser oberoende av den avropsberättigade myndighetens verksamhetsort i Sverige.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Proportionalitetsprincipen innebär bl.a. att krav som ställs i förfrågningsunderlaget ska stå i proportion till det behov som ska täckas av upphandlingen och till de mål som eftersträvas (se prop. 2006/07:128 s. 132 och 2009/10:180 s. 91).

En proportionalitetsprövning sker vanligen i tre steg. Det första innefattar frågan om åtgärden är ägnad att tillgodose det avsedda ändamålet. Det andra steget utgörs av en prövning av om den är nödvändig för att uppnå det avsedda ändamålet. Till sist bedöms om den fördel som det allmänna vinner står i rimlig proportion till den skada som åtgärden förorsakar berörda

enskilda intressen (se HFD 2016 ref 37 I; jfr Contse, C-234/03, EU:C:2005:644).

Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2002 ref. 50 fastslagit att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när.

En leverantörs erfarenhet av leveranser av videokonferensutrustning och utbildning av användare inom Sverige får enligt förvaltningsrättens mening anses ha en koppling till upphandlingsföremålet i den aktuella upphandlingen. Enligt Kammarkollegiet har syftet med utvärderingskriteriet varit att premiera anbudsgivare som har erfarenhet av leveranser åt ett stort antal kunder spridda över Sverige och med varierande behov. Kammarkollegiet har vidare anfört att enligt den förstudie som gjorts har just en sådan bred erfarenhet av leveranser över hela Sverige identifierats som något som medför ett mervärde i upphandlingen. Förvaltningsrätten bedömer att då det rör sig om ett utvärderingskriterium kan det inte anses begränsa potentiella leverantörers möjlighet att delta i upphandlingen på samma sätt som om det vore ett ska-krav som en anbudsgivare måste uppfylla. Ett av grundsyftena med upphandlingslagstiftningen är att säkerställa konkurrens och att EU:s inre marknad fungerar. Det aktuella utvärderingskriteriet gynnar visserligen leverantörer med erfarenhet av leveranser inom Sverige. Vid en sammantagen bedömning, och med beaktande av att det i hög grad står upphandlande myndighet fritt att bestämma vad den vill fästa vikt vid i en upphandling, anser förvaltningsrätten dock inte att utvärderingskriteriet är så konkurrensbegränsande att det strider mot proportionalitetsprincipen.

Bolaget har också anfört att utvärderingskriteriet strider mot principen om likabehandling och icke-diskriminering. Principen om icke-diskriminering förutsätter att anbudssökande och anbudsgivare från andra orter behandlas på samma sätt som t.ex. företag med verksamhet på en viss ort eller i den egna kommunen (se prop. 2009/10:180 s 90). Principen om likabehandling innebär att alla leverantörer ska ges så lika förutsättningar som möjligt. Alla måste t.ex. få den information som är av relevans för upphandlingen vid samma tillfälle. Förvaltningsrätten anser att bolaget inte har visat att Kammarkollegiet i upphandlingen har särbehandlat någon anbudsgivare. Även om erfarenhet av leveranser till flera delar av Sverige i viss mån premieras medför detta enligt förvaltningsrättens mening inte att Kammarkollegiet har brutit mot någon av dessa principer.

Sammantaget finner förvaltningsrätten att bolaget inte har visat att Kammarkollegiet i upphandlingen har brutit mot LOU eller de grundläggande principerna. Bolaget har därmed inte lidit, eller riskerat att lida, skada. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU)

Per Eskilsson
Rådman

Hanna Hansson har handlagt målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.